

Єрмоленко О. О., магістр,
Меленті В. О., д-р філософії, асистент
Державний біотехнологічний університет
**ШКІДНИКИ РІПАКУ ОЗИМОГО В АГРОФІРМІ «ЛЕВ»
ЗАПОРІЗЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА
ЗАХОДИ З ОБМЕЖЕННЯ ЇХ ШКІДЛИВОСТІ**

Вирощування ріпака (*Brassica napus* Linnaeus, 1753) має багато переваг, які роблять його корисним для аграріїв і навколишнього середовища. Ріпак відрізняється високою врожайністю, що забезпечує хороший економічний зиск. Його насіння використовується для виробництва рослинної олії, яка має багатий склад омега-3 і омега-6 жирних кислот, що позитивно впливає на здоров'я людей.

Мета дослідження – визначення основних видів шкідників ріпаку. Дослідження проводилися в 2023–2024 рр. на полях агрофірми «ЛЕВ» (Україна, Запорізький р-н, Запорізька обл.). Ці поля характеризуються специфічними агрокліматичними умовами, що впливають на розвиток шкідників і хвороб.

Методи дослідження: Дослідження включали регулярний моніторинг чисельності шкідників, вивчення їх впливу на розвиток рослин.

Сівбу озимого ріпаку здійснили 15 серпня, а повторний висів – 29 серпня. Спостереження за розвитком рослин, обробками та врожайністю проходили з вересня до травня наступного року, з акцентом на погодні умови та застосування агрономічних технологій. У 2023 р. сівбу планували провести 23–25 серпня, але через відсутність дощів висів відбувся 15 серпня у сухий ґрунт. В результаті дослідження виявилися значні пошкодження рослин озимого ріпаку через активність підгризаючих совок (*Agrotis sp*), які атакували молоді сходи. На полях спостерігалися симптоми механічного пошкодження та загибелі рослин. Крім того, білокрилка (*Aleyrodes proletella* Linnaeus, 1758) та ріпаковий пильщик (*Athalia rosae* Linnaeus, 1758) викликали порушення фотосинтетичних процесів, що негативно впливало на ріст. Бавовникова совка (*Helicoverpa armigera*, Hübner, 1808) та капустяна міль (*Plutella maculipennis* Linnaeus, 1758) також завдали шкоди, знищуючи листя, а тютюновий трипс (*Thrips tabaci*, Hinds 1821) ускладнював ситуацію, спричиняючи стрес рослин.

З метою раннього контролю шкідників та профілактики хвороб були використані інсектициди – Протеус (діюча речовина тіаклоприд і дельтаметрин) та Біскайя (діюча речовина тіаклоприд та фунгіциди – Тілмор (діюча речовина тебуконазол та протіоконазол і Пропульс (діюча речовина флуопірам і протіоконазол).

Отже, комплексний підхід до вирощування ріпака, включаючи використання сучасних інсектицидів і фунгіцидів, правильний вибір агрономічних технологій та своєчасне реагування на загрози, є ключовими чинниками для забезпечення успішного вирощування цієї цінної культури.

УДК 635.21:631.524.86(477.42)

І. А. Журавська¹, канд. с.-г. наук,

Л. В. Немерицька¹, канд. біол. наук, доцент,

В. М. Положенець², д-р с.-г. наук, професор

¹Житомирський агротехнічний фаховий коледж

²Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків

ЗАХОДИ ЗАХИСТУ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ВІД ХВОРОБ В ПЕРІОД ЗБЕРІГАННЯ

Постановка проблеми. Основною причиною зниження якості насінневої картоплі в період зберігання є ураження хворобами грибного, бактеріального і нематодного походження [1, 2]. В останні роки великої шкоди насіннєвій картоплі завдають змішані гнилі, зокрема фузаріозно-бактеріальна, фітофторозо-бактеріальна, фузаріозно-фомозна, нематодо-фузаріозно-бактеріальна тощо [3, 4]. Значних збитків при зберіганні насінневої картоплі такожносять такі непаразитарні хвороби, як потемніння тканини бульб, дуплистість, задуха, переохолодження, підмерзання, ниткоподібність паростків [5, 6].

Завданням дослідження було вивчення впливу хімічних і біологічних препаратів на якість картоплі при зберіганні врожаю.

Об'єктом досліджень виступали різні види хвороб грибного і бактеріального походження та заходи захисту бульб в період зберігання картоплі із застосуванням хімічних і біологічних препаратів.

Виклад основного матеріалу. На основі проведених експериментів визначено, що обробка бульб восени через три тижні